

CONFERIREA TITLULUI DE *DOCTOR HONORIS CAUSA* PROFESORULUI PETER SCHREINER

Nume de referință în bizantinistica mondială, profesorul Peter Schreiner se bucură de un învederat prestigiu în lumea specialiștilor de pretutindeni, grație unei opere vaste și variate de reală consistență. Munchenez de obârșie, a beneficiat din plin de oportunitățile educaționale oferite de lăcașurile de învățământ de nivel gimnazial și universitar din metropola bavareză, manifestând receptivitate pentru mai multe domenii ale științelor umaniste, aferente prioritar bizantinisticii, istoriei medievale, filologiei clasice și slavisticii, astfel că a dobândit un solid suport informativ pentru pretențioase demersuri științifice. Între dascălii care i-au îndrumat primii pași în sfera bizantinisticii s-a numărat și ilustrul cărturar Hans-Georg Beck, ale cărui preocupări avea să le continue în anumite paliere. Pasiunea, harul și obstinția de a-și însuși cunoștințe cât mai utile și mai ramificate tematic i-au atras aprecierea factorilor decizionali din cercetarea germană, care i-au mijlocit obținerea unor generoase stipendii de studii. Folosind aceste disponibilități, a demarat ambițiosul proiect de editare a așa-numitelor „cronici mici bizantine”, pe care l-a finalizat în mod exemplar.

Peter Schreiner a adunat și colaționat o categorie de izvoare care atrăseseră în mai mică măsură atenția specialiștilor, cu toate că înmagazinau mărturii informative de mare valoare pentru reconstituirea diverselor aspecte din istoria politică, culturală și ecleziastică a Bizanțului și a statelor din vecinătatea fruntariilor sale. Nu numai editarea și traducerea parțială a cronicilor mici s-a dovedit remarcabilă, ci și comentariile făcute la un înalt nivel științific. Monumentala ediție în trei volume a textelor amintite, pregătite cu acuritate, i-a adus editorului și comentatorului o îndreptățită prețuire din partea lumii savante.

La această operă s-au adăugat în decursul anilor numeroase lucrări ce vădesc un larg orizont științific și o netăgăduită profunzime a analizei, performanțe cărturărești care i-au asigurat o firească ascensiune în *cursus honorum*. După ce a deținut un timp postul de asistent la Freie Universität din Berlin, unde a susținut și doctoratul în anul 1974, a obținut prin concurs titlul de profesor de bizantinologie la Universitatea din Köln în 1979, devenind totodată director la Institut für Altertumskunde, funcții deținute până la pensionare, survenită în 2005.

În toți acești ani s-a manifestat activ în viața științifică și universitară, implicându-se în pregătirea mai multor reuniuni internaționale de anvergură și în coordonarea câtorva voluminoase lucrări de sinteză, precum binecunoscutul *Lexikon des Mittelalters*.

Din luxurianta listă de *opus*-uri ale savantului german, însumând sute de titluri, vom menționa aici doar tomul succint, dar foarte dens în idei și interpretări, dedicat Imperiului bizantin – *Byzanz* –, ajuns deja la a

treia ediție, ce abordează doct toate componentele esențiale ale evoluției sale milenare de natură politică și militară, fără a ignora pe cele aferente vieții sociale, bisericești și artistice.

Stăpânind excelent limbile clasice, pe acelea de largă circulație internațională, dar și idiomurile vorbite în Evul Mediu în provinciile balcanice ale Imperiului Bizantin, profesorul Peter Schreiner își fascinează interlocutorii la sesiunile științifice prin dezinvoltura sa de autentic poliglot, pusă în valoare și printr-un inconfundabil talent oratoric, prin spontaneitate și concizie. Disponibilitățile poliglote i-au permis să fie la curent nu numai cu literatura redactată în limbile de largă audiență mondială, ci și cu cea datorată culturilor „minore”, îndeobște pe nedrept ignorate, dar care cuprind adesea limpeziri și verdictive de mare profunzime asupra unor probleme zonale cu reverberații mai mult sau mai puțin extinse.

Incontestabila sa reputație internațională este reliefată, între altele, de acordarea titlului de *doctor honoris causa* al universităților din Târnovo, Sofia și Belgrad, ca și în cooptarea în organisme de notorietate din Germania, Austria, Bulgaria, Italia și Rusia.

Eminentul bizantinist a vizitat România în mai multe rânduri, cunoscând îndreapropie institutele de cercetare din țară, dar mai ales monumentele laice și ecleziastice reprezentative pentru Antichitatea târzie, Evul Mediu și pentru epoca ce ar putea fi definită prin sintagma *Byzance après Byzance*. Domnia sa întreține apropiate raporturi colegiale cu pușinii cercetători cu preocupări în sfera bizantinisticii și este la curent cu literatura de specialitate românească. Poate de aceea are îndreptățirea să deplângă cu toată sinceritatea impardonabilul dezinteres al diriguitorilor științei românești față de viitorul acestui domeniu, altădată reprezentat de savanți de anvergură continentală.

Dintre unitățile românești de învățământ superior, profesorul Peter Schreiner a cultivat relații speciale cu Universitatea „Dunării de Jos” din Galați, pe care înainte de pensionare a vizitat-o în două rânduri – în 1995 și 2001 –, susținând mai multe prelegeri în fața studenților și cadrelor didactice. Domnia sa a fost cooptat drept membru în Consiliul științific al seriei *Historia a Analelor* de la Alma mater, la care a și colaborat. Pe de altă parte, a mijlocit remiterea generoasă către biblioteca Seminarului de Istorie Antică și Epigrafie „Nicolae Gostar” a periodicului *Byzantinische Zeitschrift* și a altor publicații.

Aceste contacte preferențiale explică în mare parte propunerea pe care un vechi prieten și devotat admirator al istoricului german, prof. dr. Vasile Lica, a făcut-o Consiliului Facultății de Istorie, Filosofie și Teologie și Senatului Universității „Dunării de Jos” pentru atribuirea titlului de *doctor honoris causa* profesorului *emeritus* al Universității din Köln, Peter Schreiner.

În ceea ce mă privește, am fost implicat în demersul universității gălățene, făcându-mi-se cinstea de a mă număra între cei cărora li s-a solicitat să alcătuiască *laudationes* profesorului omagiat, alături de distinse personalități ale lumii științifice românești și internaționale: prof. dr. Claudia Sode (Universität Köln), prof. dr. Albrecht Berger (Universität München), prof. dr. Vasile Lica (Universitatea „Dunării de Jos”, Galați), prof. dr. Ljubomir Maksimovič (Academia Sârbă de Științe și Arte), prof. dr. Nicolae-Șerban Tanașoca (Institutul de Studii Sud-Est Europene, București) și prof. dr. Gerhard Wirth (Universität Bonn).

Ședința festivă de acordare a prestigioasei distincții universitare a avut loc la 4 iunie 2009 în Sala Senatului Universității din Galați, sub președinția rectorului, prof. dr. ing. Viorel Mînză, care a dat citire la *laudatio* întocmită pe baza referatelor comisiei alcătuită din persoanele mai sus-menționate. Au urmat alocuțiunile rostite de Vasile Lica și Victor Spinei, precum și comunicarea omagiatului, cu titlul *Karl Krumbacher et Nikolaos Dossios: Les études byzantines et néogrecques à Galați à la fin du 19ème siècle à la base des documents inédits*.

Conferirea titlului de *doctor honoris causa* al Universității „Dunării de Jos” din Galați reprezintă o justificată recunoaștere oficială a potențialului cărturăresc al magistrului Peter Schreiner din partea cercurilor savante românești, oportună cu atât mai mult cu cât în opera sa întâlnim frecvente referiri la istoria medievală a spațiului carpato-dunărean, ce contribuie la deslușirea unor probleme litigioase sau rămase nesoluționate.

VICTOR SPINEI